

2025 - 2026

Laukaan kunta, Leppäveden koulu

Leppäveden koulu
Tiituspohjantie 50 C
41310 Leppävesi

Leppäveden vanha koulu
Seppäläntie 22
41310 Leppävesi

Hyvät Leppäveden koulun oppilaat ja kotiväki!

Hyvää alkanutta lukuvuotta 2025–2026!

Leppäveden koulussa saamme aloittaa lukuvuotta pienin muutoksin. Henkilökunta on pysynyt melko samana viime lukuvuoteen verrattuna. Vaikka kunnan taloustilanne on kireä, meillä on tähän lukuvuoteen saatu hyvin resurssia erityisesti henkilökunnan osalta.

Olemme saaneet vähenevien luokkien myötä hieman väljyyttä molempiin rakennuksiin ja lisää oppimistiloja tukemaan uuden oppimisen tuen lain toteuttamista monipuolisesti.

Monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa tämän lukuvuoden teema on hyvinvointi. Pidämme teemaan liittyvän Kodin ja Koulun Päivän lauantaina 27.9. klo 9.20–12.30. Tervetuloa koko perheellä silloin liikuntapuistoon mukaan!

Hannes Heinilä
rehtori

Iloista kouluvuoden aloitusta!

Toivotamme uudet 4. luokkalaiset tervetulleiksi vanhan koulun puolelle! Jatkamme pääosin tutulla henkilökunnalla ja tiloilla, uutena ohjaajana aloittaa Vivian Isberg. Keskitymme tänä vuonna tuen uudistuksen toteuttamiseen osana koulumme jo toimivia rakenteita.

Liikuntapuistoa hyödynnämme aktiivisesti osana liikunnan opetusta, sekä mahdollisesti uutena oppimisympäristönä muutenkin. Tämä tukee hienosti hyvinvointiteemaa, jota tutkimme mono-opiskelun muodossa tänä vuonna. Meillä on kasassa hieno porukka, jonka kanssa on mukavaa aloittaa jälleen uutta lukuvuotta.

Ilona Sopanen
apulaisrehtori

Tästä tiedotteesta löytyy Leppäveden koulun yhteisiä tietoja, asioita ja toimintamalleja. Tarvittaessa näitä tietoja päivitetään lukuvuoden aikana. Koulumme tiedotuskanavana toimivat Wilma sekä [kotisivut](#) Peda.net- alustalla.

Koulussamme aloitti nyt syksyllä 345 oppilasta. Uudella koululla heitä on 160 ja Leppäveden vanhalla koululla 185 oppilasta. Jälkkäri (iltapäivätoiminta) tarjoaa edelleen toimintaa iltapäivisin kello 12.30 alkaen niille 1.–2. luokan oppilaille, jotka tarvitsevat iltapäiväksi turvallisen paikan. Jälkkäriin on ilmoittautunut 36 lasta.

Meillä on 15 perusopetusryhmää, joista Leppäveden uudella koululla on yhteensä 7 luokkaa ja vanhalla koululla 8. Uudella koululla on kaksi erityisluokkaa ja vanhalla yksi. Vanhan koulun puolella apulaisrehtori Ilona Sopanen toimii vastuuhenkilönä päivittäisten asioiden hoitamisessa.

Liikunta ja liikkuminen ovat vahvasti mukana koulussamme. Suosimme omatoimista liikkumista kouluun. Muutaman kilometrin koulumatkaan ei tarvita välttämättä jatkuvasti vanhempien tarjoamaa autokyytiä. Näin me saamme hyödynnettyä koulumatkaliikkumisenkin jokaisen omaksi eduksi. Vanhan koulun liikuntatunneille siirtymiset ovat osa liikuntatuntia ja oppilaat tekevät siirtymisen omin voimin.

Koulukuljetuksessa on tällä hetkellä 35 oppilasta. Talvikuljetukseen on oikeutettu 7 oppilasta lisää. Kuljetussopimuksessa on mukana Hokkinen sekä Sisä-Suomen aluetaksi. Päivittäisiä kuljetusasioita koulussamme hoitaa pääasiassa koulusihteeri Leena Kovanen.

YHTEYSTIEDOT

Leppäveden uusi koulu:

rehtori Hannes Heinilä	040 634 1620
Koulusihteeri Leena Kovanen	050 564 1380
jälkkäri	044 744 8307
keittiö	050 315 3426

Leppäveden vanha koulu:

apulaisrehtori Ilona Sopanen	040 351 4123
keittiö	050 315 3421

Laitosmies	Mika Virtanen	0400 640 073
Vahtimestari	Arto Rimmi	0400 541 527

YHTEYDENOTOT OPETTAJIIN

Puhelimella opettajan voi tavoittaa parhaiten välituntien aikana. Ei-kiireellisissä tapauksissa voitte lähettää opettajalle viestin Wilmassa. Poissaolot pyydämme ilmoittamaan illalla tai heti aamulla Wilmassa.

Opettaja ottaa kotiin yhteyttä, jos poissaolosta ei ole tiedotettu ja oppilas ei saavu kouluun. Näin pyrimme katkaisemaan luvattomat poissaolot heti ja varmistamme, että oppilaalle ei ole sattunut mitään vahinkoa koulumatkalla.

Koulumme välituntiajat:	9.15 – 9.20
	10.05 – 10.30
	11.15 – 11.30 tai 11.30 – 11.45
	12.30 - 12.45
	13.30 - 13.45

LUKUVUODEN 2025-2026 TYÖAJAT

syyslukukausi 7.8 – 20.12.2025
syysloma 13. – 19.10.2024
joululoma 22.12.2025 – 6.1.2026

lauantaikoulupäivä 27.9.2025 ja vapaa pe 15.5.2026

kevtlulukukausi 7.1. – 30.5.2026
talviloma 23. – 1.3.2026
koulu päättyy 30.5.2026

HENKILÖKUNTA SYKSY 2025

Luokat ja opettajat

YPR	4 oppilasta	Katja Koskinen
PR 1-3	8 opp.	Milla Tähtinen
1A	20 opp.	Mari Yliniemi
1B	20 opp.	Aino Heikkinen
2A	20 opp.	Anne Tikkinen
2B	25 opp.	Riikka Ylönen
3A	17 opp.	Anu Jokinen
3B	22 opp.	Johanna Hakamäki
3C	24 opp.	Taru Rutanen
PR 4-5	9 opp.	Ila Kovanen
4A	23 opp.	Tiina Rautio
4B	20 opp.	Pia Kaulamo
4C	20 opp.	Aleksi Korpela
5A	25 opp.	Terhi Palomäki
5B	23 opp.	Sanna Jaakkola

6A	19 opp.	Samsa Tuikka
6B	22 opp.	Jaakko Heikkilä
6C	24 opp.	Ilona Sopanen
englanti, ruotsi		Sari Huhtala
ortodoksiuskonto		Sirpa Autio
elämäkatsomustieto		UK Virpi Lehti, VK Terhi Palomäki
resurssiopettaja UK		Virpi Lehti
resurssiopettaja VK		Miia Savolainen
erityisopettajat UK		
Pia Polo-Lahtinen p. 050 349 4835		
(Aino Heikkinen ja Riikka Ylönen: omien luokkien erityisopetus)		
erityisopettajat VK		
Riikka Partanen p. 040 356 3656		
Outi Tervala p. 050 475 8631		
koulunkäynninohjaajat		
UK		
Jenny Happonen, Julia Hakkarainen, Kaisa Nirkkonen, Tuija Tikka, Anu Ylönen, Marjaana Luukkonen, Sanni Pessi ja Anne Nieminen		
VK		
Vivian Isberg, Joonas Lampela, Eeva Niininen ja Riitta Savonen		

OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKI

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki uudistui 1.8.2025 alkaen. Kolmiportainen tuki (yleinen, tehostettu ja erityinen) ei enää ole voimassa ja oppilaiden tuen asiakirjat päivitetään uuden lain mukaisiksi tämän lukuvuoden aikana.

Tuen perustana ovat oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt sekä ryhmäkohtaiset tukimuodot. Oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyitä ovat mm. eriyttäminen, koulunkäynninohjaajien antama tuki, oppituntien palkittaminen esim. saman luokka-asteen luokkien kanssa ja opetusryhmien muodostaminen pedagogisesti mielekkäällä tavalla.

Ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla tuetaan koko ryhmää tai osaa ryhmästä joustavasti vaihtelevalla kokoonpanolla. Tavoitteena on, että suurin osa oppilaista saa riittävän tuen oppimiselleen oppimisen edellytyksiä tukevilla opetusjärjestelyillä ja ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla.

Mikäli ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät kuitenkaan ole riittäviä oppilaan tukemiseksi, hän siirtyy oppilaskohtaisten tukitoimien piiriin. Oppilaskohtaiseen tukeen siirtäminen toteutetaan

yhteistyössä perheen kanssa: ennen oppilaskohtaiseen tukeen siirtämistä asiasta käydään palaveri, jossa oppilas ja huoltaja voivat ilmaista oman mielipiteensä asiaan.

RYHMÄKOHTAINEN TUKI, kohdistuu ryhmään tai osaan ryhmästä joustavasti.

- A. Yleinen tukiopetus. Tukea voidaan antaa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella. Tukiopetusta voi antaa joko oma luokanopettaja tai joku muu opettaja. Tukiopetusta voidaan antaa tarvittaessa ennakoivasti tai esimerkiksi sairauspoissaolon jälkeen.
- B. Opetuskielen tukiopetus. Järjestetään samalla tavalla kuin yleinen tukiopetus. Tukea annetaan oppilaille, jotka esimerkiksi heikon kielitaitonsa tai kielenkehityksen häiriön vuoksi tarvitsevat tukea oppiaineen käsitteiden ymmärtämiseen.
- C. Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä tai pienemmässä ryhmässä. Erityisopettaja tukee oppilaita luokassa samanaikaisopettajana tai joustavasti muodostetussa vaihtelevassa pienryhmässä.

OPPILASKOHTAINEN TUKI, kohdistuu tiettyyn tai tiettyihin oppilaisiin säännöllisesti.

- A. Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä tai pienemmässä ryhmässä. Annettu tuki on säännöllistä, mutta sitä on alle puolet oppiaineen tunneista.
- B. Erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antama opetus pienemmässä ryhmässä. Tuki on säännöllistä ja sitä on yli puolet oppiaineen tunneista.
- C. Erityisluokanopettajan antama kokoaikainen opetus erityisluokassa.
- D. Tulkitsemis- ja avustajapalvelut ja apuvälineet.

Oppilaskohtaista tukea saavien oppilaiden määrä vaikuttaa luokkien opetuksen järjestämiseen siten, että yhdellä opettajalla voi olla luokassaan enintään viisi B. ja C. -kohdan oppilaskohtaista tukea saavaa oppilasta. Tämä koskee kaikkia oppiaineita. Jos määrä ylittyy, on opetusjärjestelyjä muutettava siten, että opetus onnistuu lain määräämällä tavalla. Esimerkiksi jo olemassa olevia ryhmiä tai luokkia voidaan joutua jakamaan uudelleen. Jos oppilas saa oppilaskohtaista tukea, siitä tehdään hallinnollinen päätös.

Mikäli oppilas ei vahvasta oppilaskohtaisesta tuesta huolimattakaan pysty saavuttamaan hyväksytysti vuosiluokan tavoitteita, voidaan hänen oppimääräänsä rajata. Tällöin oppiainetta arvioidaan sanallisesti luokilla 1–8 ja päättöarviointiin (9lk.) tulee arvosanaksi *5. Oppimäärän rajaaminen on viimesijainen keino.

JÄLKKÄRI

Koulumme iltapäivätoiminnan ryhmä, Jälkkäri, toimii Leppäveden uudella koululla. Toiminnasta vastaa Turvalliset jälkkärit.

Ohjaajina toimivat Jenny Happonen, Kaisa Nirkkonen ja Kiia Kunelius.

Vastaava ohjaaja. p. 044 744 8307

reppula@turvallisetjalkkarit.fi

Erityisiltapäivä- ja aamuhoidossa ohjaajina toimivat Sanni Pessi, Julia Hakkarainen ja Tuija Tikka sekä Marjaana Luukkonen. Erityisiltapäivähoidosta vastaa Marjaana Luukkonen. 040 1986600.

OPETUSSUUNNITELMA (OPS)

Koulumme/ kunnan opetussuunnitelma on nähtävissä osoitteessa:

<https://peda.net/laukaa/pops>

TUKIOPETUS

Tukiopetusta voidaan antaa opinnoissaan jälkeen jääneelle tai muusta syystä sitä tarvitsevalle oppilaalle (esim. sairauden tai muuton takia). Uuden lain myötä tukiopetusta voidaan antaa myös koulupäivän aikana. Vanhemmat, oppilas tai opettaja voi tehdä aloitteen tukiopetuksen antamisesta. Sovitulta tukiopetustunnilta oppilas ei saa jäädä pois. Tukiopetus ei ole tarkoitettu esim. lomamatkan aikana väliin jääneiden koulutehtävien suorittamiseen tai harjoitteluun/opetteluun.

KOULUSIHTTEERI

Koulun kanslia sijaitsee Leppäveden uudella koululla.

Koulusihtteri Leena Kovasen työaika on 6h/pv ja tavoitettavissa pääsääntöisesti klo 9–15.

Häneen voi ottaa yhteyttä mm. Wilma-tunnuksiin ja koulukuljetuksiin liittyvissä asioissa.

Myös oppilasrekisterin päivitys (muuttuneet yhteystiedot) hoituu sitä kautta.

Puhelinnumero on: 050 5641 380.

KULJETUSASIAA

Koulumme kotisivulla voit lukea sivistyslautakunnan toukokuussa 2019 hyväksymän oppilaskuljetussäännön, jonka perusteella myönnetään koulukuljetukset.

Jos oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Alkuopetuksessa raja on kolme kilometriä.

Koulukuljetusta voi hakea myös tien vaarallisuuden ja esimerkiksi terveydellisten syiden takia. Kaikki päätökset koulukuljetusetuuden myöntämisestä tien vaarallisuuden perusteella tekee sivistysjohtaja. Rehtori tekee päätökset terveydellisten syiden takia oleviin kuljetuksiin. Päätöksen tueksi tarvitaan lääkärintodistus.

Tässä [linkki](#) koulukuljetushakemukseen. Koulutoimiston osoite: Laukaan sivistyspalvelut, Koulutoimisto, PL 6, 41341 Laukaa

KOULUTAPATURMAT

Peruskoulun oppilaalle on perusopetuslain mukaan **koulupäivän aikana sattuneiden tapaturmien hoito maksutonta.**

Tapaturmaksi ei lueta silmälasien rikkoutumista vaikkapa välituntileikeissä. Pääsääntöisesti oppilaiden rikkoutuneita silmälasia tai muuta irtainta (vaatteet, kellot, korut yms.) ei korvata koulun puolesta. Tällöin ensisijainen korvausreitti on oma kotivakuutus.

Koulupäivään kuuluvat oppitunnit, välitunnit, opetussuunnitelman ja koulun työsuunnitelman mukaiset retket ja leirikoulut sekä **koulumatkat suorinta ja turvallisinta reittiä kodin ja koulun välillä.** Jos koulumatkalla sattuu liikenneonnettomuus, korvataan sairaanhoitokulut pääsääntöisesti autoilijan liikennevakuutuksesta. Jos oppilas ei kulje suorinta reittiä koulusta kotiin, ja sattuu onnettomuus, vakuutus ei korvaa tapahtunutta.

Tapaturmavammoissa vakuutuksesta korvataan hoitokulut, lääkärinpalkkiot, lääkärin määräämät tutkimukset ja lääkkeet sekä matkakulut. Ensisijaisesti oppilas tulee viedä hoitoon kunnalliseen terveyskeskukseen, josta ohjataan tarpeen mukaan sairaalaan. Terveyskeskukseen ilmoittautumisen yhteydessä on mainittava, että kyseessä on koulutapaturma.

KOULUTERVEYDENHUOLTO

Kouluterveydenhuollossa hoidetaan vain ne koulupäivän ja koulumatkan aikana sattuneet tapaturmat, joissa vaaditaan terveydenhuollon ammattilaisen arviota. Vapaa-ajan tapaturmien hoito tulee järjestää kotona, oman alueen terveysasemalla tai muussa huoltajien valitsemassa hoitopaikassa. Koulun henkilökunnan toivotaan olevan ensin puhelimitse yhteydessä koulun terveydenhoitajaan ennen oppilaan saattamista vastaanotolle. Myös koululla on oltava ensiaputarvikkeita ja valmius ensiavun antamiseen, sillä terveydenhoitaja ei aina ole tavoitettavissa ensiapua vaativissa tilanteissa.

Oppilaan sairastuessa kesken koulupäivän on koulun henkilökunta yhteydessä huoltajiin, jotka järjestävät oppilaalle kuljetuksen kotiin sekä tarvittaessa jatkohoitoon. Terveyskäsittelyä käyntiä tulee välttää, mikäli se ei ole ehdottoman tarpeellista oppilaan sen hetkisen terveydentilan vuoksi, jotta tartuntatautien leviämistä saadaan ehkäistyä.

Koulupäivänaikaisen lääkehoidon käytännön toteuttamisesta laaditaan yhdessä huoltajien ja koulun lähiaikuisten kesken sekä tarvittaessa yhteistyössä terveydenhuollon kanssa yksilöllinen lääkehoitosopimus.

Terveystieteiden tavoitteena on puhelimitse tai Wilma-viestillä. Huomioitahan, että opiskeluhuollon työntekijät eivät voi käsitellä oppilaiden henkilökohtaiseen terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä asioita Wilman välityksellä eli esim. aikojen varaaminen ei onnistu Wilmassa (pl. terveystarkastukset). Lisätietoja [täältä](#).

Terveystietä on uudella koululla pääsääntöisesti keskiviikkoisin ja perjantaisin ja vanhalla maanantaisin ja torstaisin.

Tällöin kouluterveydenhoitajan avovastaanotto klo 11:30-12:00, jonka aikana oppilas voi asioida terveydenhoitajan luona ilman ajanvarausta.

Yhteistyöterveisin,

Kouluterveydenhoitaja Noora Turvala, p. 040 352 9294

OPPILASHUOLTORYHMÄ

Yhteisöllinen oppilashuolto

Leppäveden koulu tekee monialaista yhteistyötä lasten hyvinvoinnin edistämiseksi ja yhteisöllisten toimintatapojen kehittämiseksi. Yhteistyötahoja ovat oppilaiden ja huoltajien lisäksi mm. Laukaan kunnan vapaa-aikatoimi, nuorisotyö, sosiaalityö, terveydenhoito, Hype (Hyvinvointi- ja perhekeskus), Laukaan seurakunta sekä muut lasten ja nuorten hyvinvointia edistävät viranomaiset ja toimijat.

Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä kokoontuu Leppäveden koulussa vähintään kaksi kertaa lukukaudessa ja vastaa koulun yhteisöllisestä oppilashuollosta ja hyvinvoinnista. Tämä ryhmä koostuu rehtorin ja apulaisrehtorin lisäksi erityisopettajista, koulunkäynninohjaajasta, kouluterveydenhoitajasta, koulukuraattorista, koulupsykologista, ruokapalvelun edustajasta, alueen nuorisotyöntekijästä, sosiaalityön edustajasta, vanhempainseuruekunnan sekä oppilaiden edustajasta. Ryhmässä seurataan, arvioidaan ja kehitetään kouluyhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan kouluympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä.

Yksilökohtainen oppilashuolto

Yksilökohtaista oppilashuoltoa ovat kouluterveydenhuolto, koulupsykologi- ja kuraattoripalvelut sekä monialainen yksilökohtainen oppilashuolto. Kouluterveydenhuollossa toteutettavat laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista oppilashuoltoa. Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskeissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittely monialaisessa asiantuntijaryhmässä

Koulun henkilöstöllä on jatkuva velvollisuus havainnoida oppilaiden koulunkäyntiä ja kehitystä. Jos huoli oppilaasta herää, perustetaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa asiantuntijaryhmä käsittelemään oppilaan asiaa. Henkilö, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu, kutsuu asiantuntijaryhmän koolle yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Asiantuntijat kootaan tapauskohtaisesti. Oppilasta kuullaan ryhmän kokoonpanoa mietittäessä. Asiantuntijaryhmään voi osallistua esimerkiksi luokanohjaaja, koulukuraattori, terveydenhoitaja, koulupsykologi, opinto-ohjaaja, rehtori, erityisopettaja tai muu tilanteessa keskeinen asiantuntija. Oppilaan suostumuksella asiantuntijaryhmään voi osallistua myös koulun ulkopuolinen henkilö. Asian käsittely kirjataan oppilashuoltokertomukseen, joka säilytetään Wilmassa. Oppilashuoltorekisteriin tallennetut tiedot ovat salassa pidettäviä.

KOULUKURAATTORI JA KOULUPSYKOLOGI

Koulukuraattorin työ on osa oppilashuoltoa ja koulun sosiaalityötä, tarkoituksena kuulla oppilasta, jäsentää ja lisätä omia voimavaroja sekä mm. tukea oppilaiden hyvinvointia ja toimintakykyä esimerkiksi kaverisuhteissa, koulunkäyntiin, tunne-elämään, perhetilanteeseen tai vapaa-aikaan liittyvissä asioissa. Työmuotoina mm. yksilötapaamiset, pienryhmätyöskentely ja koko luokan oppitunnit. Lisäksi kuraattori tekee yhteisöllistä oppilashuoltotyötä. Koulukuraattorin kanssa työskentely on vapaaehtoista ja luottamuksellista.

Kuraattoriin voi oppilas tai huoltaja ottaa yhteyttä suoraan tai yhteydenotto voi tapahtua esimerkiksi opettajan tai koulupsykologin kautta. Kuraattori on vanhalla koululla maanantait ja uudella tiistait, pääsääntöisesti klo 8.30–14.

Leppäveden koulun koulukuraattorina jatkaa Tanja Peränen p. 040 6378776.

Koulupsykologin työ on osa oppilashuoltoa ja sen tavoitteena on oppilaan koulunkäynnin ja hyvinvoinnin edistäminen yhdessä oppilaan verkoston kanssa. Koulupsykologiin voi ottaa yhteyttä, jos on huolta oppilaan mielialaan, jaksamiseen tai käyttäytymiseen liittyen. Koulupsykologi arvioi oppimisvaikeuksia ja suunnittelee tukitoimia yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja opettajien kanssa. Työmuotoina oppilaan tukikäynnit, työskentely lapsen verkoston kanssa ja tutkimukset. Koulupsykologin kanssa työskentely on vapaaehtoista ja luottamuksellista.

Leppäveden koulussa psykologina jatkaa Milja Halmesaari p. 040 144 7668.

LIIKENNETURVALLISUUDESTA KOULUMATKOILLA

Koulu edellyttää vanhempien kanssa yhteisesti tehdyn päätöksen mukaisesti, että jokaisella kouluun pyöräilevällä on kypärä päässä. Lisäksi hämärässä ja pimeällä tulee pyörissä olla valot ja jokaisella tienkäyttäjällä heijastin. Huomioikaa, pyörässä tulee olla myös toimiva takavallo. Uuden lain myötä sähköpotkulaudoilla kulkeminen on kielletty alle 15-vuotiailta.

Ensimmäisen luokan oppilaat voivat tulla polkupyörällä kouluun, jos huoltaja arvioi lapsen taidot, sekä koulumatkan olevan riittävän turvallinen polkupyörällä kulkemiseen.

Kannattaa muistuttaa lapsia tien turvallisesta ylityksestä: pyöräilijöiden on hyvä taluttaa polkupyörä suojatien yli, jolloin autoilija varmasti havaitsee kulkijan.

OPPILAIKEN OMAT LOMAT LUKUVUODEN AIKANA

Koulun opetussuunnitelman mukainen opetus ja oppiminen rakentuvat läsnäoloon, johdonmukaiseen työskentelyyn ja jatkuvuuteen. Tämän vuoksi koulumme ei suosi useita lomamatkoja saman oppilaan kohdalla lukuvuoden aikana. Toivomme, että perheet suunnittelevat matkansa ensisijaisesti koulujen loma-ajoille.

Mikäli oppilas on poissa koulusta esimerkiksi perheen loman vuoksi, opettaja merkitsee oppimistehtävät ja läksyt päivittäin Wilmaan tai Peda.netiin. Opettaja ei anna tehtäviä etukäteen, vaan huoltajan on seurattava läksymerkintöjä säännöllisesti. Osa tehtävistä voidaan antaa myös lomamatkan jälkeen. Poissaolon ajalle osuvat kokeet tehdään välittömästi lomamatkan jälkeen tai ennen matkaa.

Poissaolojen aikana oppiminen on huoltajien vastuulla. On hyvä tiedostaa, että koulussa tapahtuu paljon muutakin oppimista, kuin vain tehtävien tekeminen. Näitä oppimistavoitteita saattaa olla vaikea saavuttaa muualla kuin koulussa.

Oppilas suorittaa annetut tehtävät itsenäisesti tai huoltajan tuella poissaolon aikana, jotta opinnoissa pysytään mukana. Myös tehtävien tarkistaminen on vanhempien vastuulla.

Vapautusta koulutyöstä haetaan 1–5 päivää luokanopettajalta ja yli 5 päivän poissaoloja rehtorilta. Hakulomake löytyy Wilmassa.

Muista hakea vapautusta vähintään viikkoa ennen poissaoloa. Opettaja ja rehtori seuraavat oppilaan kokonaispoissaoloa ja hakemus voidaan myös evätä, jos oppiminen saattaa mahdollisen poissaolon takia vaarantua.

LIIKUNTA

Oppilaille tiedotetaan liikuntatuntien sisällöistä etukäteen. Liikuntatunneille tulee varustautua oikein. Opettaja lähettää Wilmassa ohjeet oikeaan liikuntavarustukseen sekä sisä- että ulkoliikunnassa. Vanhalta koululta oppilaat siirtyvät turvallisesti liikennesääntöjä noudattaen liikuntapaikoille. Vanhan koulun oppilaat allekirjoittavat sopimuksen, jossa listataan turvallisen siirtymisen periaatteet.

OPPILASKUNTATOIMINTA

Oppilaskuntatoimintaa on molemmilla kouluilla. Toiminnan tavoitteena on lisätä oppilaiden osallisuutta koulussa ja koulutyössä. Lisäksi halutaan korostaa koulun me-henkeä ja vahvistaa yhteisöllisyyttä. Oppilaskuntatoiminnan myötä oppilaiden mielipiteet ja ehdotukset tulevat paremmin kuulluiksi. He pääsevät itse ideoimaan, suunnittelemaan ja vaikuttamaan koulun toimintaan ottamalla samalla vastuuta toteutuksesta ja toiminnasta. Oppilaskunta eli koulumme kaikki oppilaat valitsevat keskuudestaan hallituksen, jonka tehtävänä on johtaa ja koordinoita oppilaskunnan toimintaa. Hallituksen puheenjohtaja osallistuu yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokouksiin. Leppäveden vanhalla koululla oppilaskunnan toimintaa ohjaavat **Sari Huhtala ja Aleksi Korpela** ja uudella koululla **Anu Jokinen ja Anne Tikkinen**.

KOULUKUMMITOIMINTA

Koulun aloittavat ekaluokkalaiset saavat kolmasluokkalaisen koulukummin. Säännöllisellä kummitoiminnalla pyritään helpottamaan koulun alkua uudessa ympäristössä. Koulussa järjestetään erillisiä kummitunteja, joiden avulla oppilaat tutustuvat toisiinsa. Tänä lukuvuonna Leppäveden päiväkodin eskarit saavat myös kummit nykyisestä kolmannesta luokasta.

VANHEMPAINTOIMIKUNTA

Leppäveden vanhempaintoimikunnan tavoitteena on jalkautua koulun arkeen ja yhteistyössä opettajien ja koulun henkilökunnan kanssa madaltaa kaikkien vanhempien kynnystä olla mukana lapsensa koulunkäynnissä. Vanhempaintoimikunta perustuu vapaaehtoisuuteen, hyväntahtoisuuteen ja avoimeen vuorovaikutukseen. Vanhempaintoimikunnan yksi tärkeimmistä tehtävistä on olla vertaistukena vanhemmuuteen, luoda yhteisöllisyyttä oman kylän lasten kasvattamiseen.

Vanhempaintoimikunta viestittelee keskenään pääasiassa Whats App- viestiryhmässä ja tiedottaa tapahtumista luokkien viestiryhmissä sekä Leppäveden koulun kotisivuilla ja tarvittaessa Wilmassa.

Mikäli haluat olla mukana vaikuttamassa asioihin, kehittämässä kodin ja koulun välistä yhteistyötä tai jakaa ajatuksia muiden vanhempien kanssa, liity mukaan vanhempaintoimikunnan Whatsapp-ryhmään! Voit osallistua tapaamisiin ja toimintaan omien aikataulujen sekä kiinnostuksen mukaan. Jätä puhelinnumerosi ja kerro sinua kiinnostavasta tavasta olla mukana tämän lomakkeen kautta: <https://forms.gle/ALzcnmmVGUrDXzVg6> Liitämme sinut mukaan wa-ryhmään. Tervetuloa mukaan!

Lisätietoja toiminnasta:

Anu Pasanen, p. 040 587 3284

HARRASTAMISEN LAUKAAN MALLI

Laukaan kunta toteuttaa [Harrastamisen Suomen mallia](#), joka tukee lasten ja nuorten hyvinvointia mahdollistamalla peruskouluikäisille mieluisaa ja maksutonta sekä helposti saavutettavaa matalan kynnyksen harrastustoimintaa. Toiminnalla halutaan tavoittaa erityisesti ne lapset ja nuoret, joilla ei harrastusta vielä ole. Harrastusvalikoima suunnitellaan

lasten ja nuorten toiveita kuunnellen. Laukaassa mallia toteutetaan nimellä Harrastamisen Laukaan malli ja sitä rahoitetaan Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä valtionavustuksella.

Uusista harrastusmahdollisuuksista ilmoitetaan huoltajille Wilman kautta, sekä oppilaille kuuluttamalla ja Info TV:ssä. Suurin osa harrastuksista tullaan järjestämään Hirviareenan tiloissa ja osa harrastusajoista on sellaisia, joihin taksiooppilaatkin voivat osallistua.

SISÄTOSSUT KÄYTTÖÖN

Molemmilla kouluilla toteutamme ns. kengätöntä koulua, jolloin sisätiloissa ei liikuta ulkokengillä. Toivomme, että jokaisella oppilaalla olisi käytössään koulussa erilliset sisäkengät/tossut. Esimerkiksi ruokalassa lasin rikkoontuessa tossut suojaavat lasten jalkoja. Myös mahdollisissa poistumistilanteissa omia kenkiä ei välttämättä ehdi hakea.

UIMAOPETUS

Koulussamme tänä lukuvuonna uimaopetusta annetaan 1.- 2. luokille, sekä uuden koulun erityisluokille. Tiedotamme opetuksesta, kun se on ajankohtaista.

KOULURUOKAILUSTA

Laukaan kunnan ruokapalvelujen päiväkotien ja koulujen 6 viikon kiertävät ruokalistat lukukaudelle 2025–2026 ovat nähtävissä Laukaan kunnan nettisivuilla <https://www.laukaa.fi/asukkaat/kunta-ja-paatoksenteko/organisaatio/ruokapalvelut/>.

Ruokalista-linkin alta listoja on mahdollista tarkastella nyt myös aineosaluetteloiden, allergeenien sekä ravintosisältöjen osalta. Ruokalistat edellä mainituin tarkennetuin tiedoin näkyy kahden viikon aikajaksoissa.

Kun terveydelliset syyt edellyttävät erityisruokavalion noudattamista tulee sen perustua lääkärin tai terveydenhoitajan toteaman sairauden hoitoon. Lääkärin todistus on toimitettava mahdollisimman pian erityisruokavalion toteuttamiseksi. Lääkärintodistusta ei edellytetä laktoosittoman tai kasvisruokavalion saamiseksi. Tänä lukuvuonna kasvisruokamahdollisuus tarjotaan jokaisen aterian yhteydessä.

Vegaaniruokavaliossa [Huoltaja täyttää 'ilmoitus erityisruokavaliosta' -lomakkeen ja toimittaa sen koulun terveydenhoitajalle](#). Huoltajan vastuulla on ilmoittaa myös ruokavaliossa tapahtuvat **muutokset** ruokapalveluun ja tiedoksi opettajalle.

Mikäli erityisruokavalioon tulee lisäyksiä, tulee niistä toimittaa lääkärin tai ravitsemusterapeutin lausunto. Samalla on hyvä päivittää aikaisemmin tehty ilmoitus erityisruokavaliosta ajan tasalle. Mikäli erityisruokavalioon tulee huojennuksia, huoltajan ilmoitus asiasta riittää. Ilmoitus on hyvä antaa sähköpostilla tai muutoin kirjallisesti [osoitteeseen ruokapalvelukeskus@laukaa.fi](mailto:osoitteeseen.ruokapalvelukeskus@laukaa.fi) ja tämän lisäksi tiedoksi myös opettajalle.

Huoltaja täyttää lomakkeen myös lapsen tarvitsemasta uskonnollisiin / eettisiin syihin perustuvasta ruokavaliosta.

Jos lapsesi on moniallerginen ja pois koulusta, ilmoita siitä mahdollisimman pian keittiölle puhelimella 7.00-15.00 tai tekstiviestillä (24/7). p. 050-3153426

SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA; VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ

Laukaan esi- ja perusopetuksen suunnitelma oppilas- ja opiskelijahuoltolain (13§) mukaisesti on luettavissa yllä olevasta linkistä.

PUHELIMET JA MUU OMAISUUS

Koulussamme ei käytetä puhelimia päivän aikana eivätkä ne saa häiritä opetusta. Jos puhelin on mukana, sitä säilytetään repussa koko koulupäivän ajan. Koulu ei vastaa mahdollisista rikkoontumisista tai katoamisista.

On myös syytä muistuttaa, **kuinka koulun omaisuutta/ esim. oppikirjoja tulee käsitellä**. Suurin osa kirjoista on tarkoitettu kiertoon useammaksi vuodeksi ja olemme joutuneet välillä tilanteeseen, että oppilas joutuu korvaamaan huolimattomuudellaan rikkomansa tai kadottamansa kirjan. Asiasta kannattaa jutella kotona ja seurata, miltä kirjat näyttävät.

Oppilaitten vaatteet ja kengät on syytä nimikoida. Koululle kertyy ”ei kenenkään tavaraa” ja lisäksi saman näköiset kengät vaihtuvat usein.

Perusopetuslain 35-36 § mukaiset kurinpidolliset keinot ja niiden soveltaminen Laukaan kunnan järjestämässä perusopetuksessa						
Rangaistukset	Perusteet toimenpiteelle	Toimivalta	Kuuleminen	Kirjaaminen	Ilmoittaminen	Muuta huomioitavaa!
Kasvatuskeskustelu	Oppilas häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti	Kasvatuskeskusteluun määrää koulun opettaja tai rehtori, toteuttaja voi olla opettajan kanssa joku koulun tai oppilashuollon henkilöstöön kuuluva.	Tapahtuu kasvatuskeskustelussa	Kirjattava	Kasvatuskeskusteluun määräämisestä tulee ilmoittaa huoltajalle. Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se katsotaan tarpeelliseksi.	Ensisijainen keino, voidaan järjestää kerralla tai useamissa osissa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella
Jälki-istunto	Oppilas häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti	Koulun opettaja tai rehtori	Rangaistukseen johtanut teko on yksilöitävä. Ennen rangaistuksen määräämistä oppilasta on kuultava ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.	Kirjattava	Ilmoitettava huoltajalle	Max 2 tuntia, jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia.
Kirjallinen varoitus	Oppilas häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti	Rehtori	Rangaistukseen johtanut teko on yksilöitävä. Ennen rangaistuksen määräämistä oppilasta on kuultava ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Huoltajalle on annettava tilaisuus tulla kuulluksi.	Tehtävä päätös	Päätös tiedoksi huoltajalle. Huoltajan valitusoikeus.	
Määräaikainen erottaminen	Oppilas häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti	Rehtorin esityksestä kasvun ja oppimisen lautakunta	Rangaistukseen johtanut teko tai laiminlyönti on yksilöitävä. Ennen rangaistuksen määräämistä oppilasta on kuultava ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Huoltajalle on annettava tilaisuus tulla kuulluksi.	Tehtävä päätös	Päätös tiedoksi huoltajalle, Huoltajan valitusoikeus.	Voidaan panna täytäntöön välittömästi PL 36 § 4 mom nojalla,
Työrauhan ja turvallisuuden turvaamistoimet	Perusteet toimenpiteelle	Toimivalta	Kuuleminen	Kirjaaminen	Ilmoittaminen	Muuta huomioitavaa!
Oppilaan poistaminen oppitunnilta tai koulun järjestämästä tilaisuudesta	Oppilas häiritsee opetusta tai vaarantaa turvallisuuden	Rehtori ja/tai opettaja	Annettava poistumismääräys	Kirjataan. Mahdollisiin voimakeinoin turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.	Oppilaan poistamiseen johtanut syy ilmoitetaan huoltajalle. Tarvittaessa tehdään lastensuojeluilmoitus.	Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja.

Oppilaan osallistumisen epääminen jäljellä olevan koulupäivän ajaksi	Vaaran tai uhkaavan tilanteen aiheuttaminen taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.	Rehtori ja/tai opettaja	Annettava poistumismääräys	Kirjataan. Mahdollisiin voimakeinoin turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.	Opetuksen epäämiseen johtanut syy ilmoitetaan huoltajalle. Tarvittaessa tehdään lastensuojeluilmoitus.	Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja.
Kotitehtävien suorittaminen koulupäivän päätyttyä	Oppilas on laiminlyönyt kotitehtävänsä	Koulun opettaja tai rehtori	Ennen rangaistuksen määräämistä oppilasta on kuultava ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.	Kirjataan Wilmaan	Ilmoitettava huoltajalle.	Max 1 tunti kerrallaan.
Esineen tai aineen haltuunotto-oikeus	Sellainen esine tai aine, jolla oppilas vaarantaa oman tai muiden turvallisuuden tai häiritsee opetusta tai oppimista.	Rehtori ja/tai opettaja	Yksilöitävä haltuunotettava esine/aine, ja kerrottava miksi.	Kirjataan. Mahdollisiin voimakeinoin turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.	Ilmoitettava huoltajalle. Opettajan tai rehtorin haltuunottama esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen tai viimeistään viimeistään työpäivän päätyttyä.	Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun otamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus käyttää haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja.
Tavaroiden tarkistusoikeus	Epäily sellaisen esineen tai aineen hallussapidosta, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisenhallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy siitä luovuttamasta.	Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla.	Yksilöitävä epäily haltuunotettavasta esineestä/ainesta, ja kerrottava miksi.	Kirjataan. Mahdollisiin voimakeinoin turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.	Ilmoitettava huoltajalle.	Tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellisen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.
Muut	Perusteet toimenpiteelle	Toimivalta	Kuuleminen	Kirjaaminen	Ilmoittaminen	Muuta huomioitavaa!
Oppilaan vahingonkorvausvastuu	Tahallisuus tai tuottamuksellisuus aiheuttaa vahingonkorvausvelvollisuuden.	Jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä, koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan likaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden tai tilan.	Vahingonkorvaukseen johtanut teko tai laiminlyönti on yksilöitävä. Ennen vahingonkorvauksen määräämistä oppilasta on kuultava ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Sovittaessa vahingonkorvauksesta rahalla, sopijaosapuolena on huoltaja.	Kirjataan	Ilmoitettava huoltajalle	Siivous- yms. työt vain valvotusti, oppilas ei saa jäädä paitsi opetuksesta, max 2 tuntia.Vahingonkorvauksen vaatiminen ja teosta rankaiseminen ovat toisistaan riippumattomia toimenpiteitä. Vahingonkorvausta ei saa käyttää rangaistuksenomaisesti.